

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Богуславської Вікторії Юрївни

«Теоретична підготовка спортсменів у системі багаторічного вдосконалення в циклічних видах спорту», представлену на здобуття наукового ступеня доктора наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.01 – олімпійський і професійний спорт

Актуальність обраної теми. Актуальність обраної проблематики дослідження пов'язана із зростанням ролі теоретичної складової у системі підготовки спортсменів на фоні практично вичерпаних резервів інших сторін підготовки спортсменів. Значення теоретичної підготовки, своєю чергою, тривалий час нівелювалося, оскільки вважалося, що вона не має вагомого впливу на спортивний результат. Проте, спортсмен, який володіє достатнім обсягом і якістю знань, за інших рівнозначних умов може досягати вищих спортивних результатів. Він не лише механічно виконує вказівки тренера, але й сам починає краще розуміти специфіку підготовки і адаптації в обраному виді спорту. Знання виступають першоосновою для формування забезпечувальних спортивний результат сторін підготовленості, зокрема технічної, тактичної та психологічної. Тому розкриття найважливіших аспектів теоретичної підготовки в спорті має вагоме практичне значення. Однак, увага науковців щодо питань теоретичної підготовки за останній період була незначною та представлена поодинокими дослідженнями, що зумовлює актуальність дисертаційної роботи В.Ю. Богуславської.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до Плану науково-дослідної роботи Львівського державного університету фізичної культури в межах тем «Основи теоретичної підготовки в спорті» на 2013–2017 рр. (номер державної реєстрації 0113U000659) та «Теоретико-методичні основи управління тренувальним процесом та змагальною діяльністю в олімпійському, професійному та

адаптивному спорті» на 2016–2020 рр. (номер державної реєстрації 0116U003167).

Роль автора як співвиконавця тем полягає у вивченні проблеми теоретичної підготовки в циклічних видах спорту (ЦВС), виокремленні закономірностей, формуванні принципів та функцій, специфікації засобів теоретичної підготовки та засобів контролю рівня теоретичної підготовленості, модифікації структури та змісту теоретичної підготовки відповідно до потреб ЦВС, апробації інноваційних програм з теоретичної підготовки спортсменів у ЦВС на етапах початкової підготовки та попередньої базової підготовки, узагальненні теоретичних та емпіричних даних.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна, повнота їх викладу в опублікованих працях. Обґрунтованість та достовірність результатів дослідження обумовлені сукупністю наукової парадигми й теоретичної концептуалізації наукових досліджень; аналізом сучасних підходів до вирішення означеної проблеми; організацією експериментальної роботи з використанням відповідних компонентів наукового апарату педагогічного дослідження, адекватних меті, об'єкту й предмету; обраним аспектом вивчення проблеми, що визначив основні завдання даного дослідження; коректною статистичною обробкою отриманих емпіричних результатів і позитивним ефектом від впровадження компонентів теоретичної підготовки (засобів, методів, прийомів, форм контролю) у вигляді системи дій, у процес багаторічного спортивного вдосконалення спортсменів, що забезпечує формування їх теоретичної підготовленості. Висновки впливають зі змісту дисертаційної роботи, їх об'єктивність і новизна не викликають сумніву. Таким чином, вищенаведене дозволяє вважати отримані наукові положення обґрунтованими та вірогідними.

Основні наукові результати дисертації висвітлено у 38 друкованих працях, серед яких 23 роботи, в яких відображено основні наукові результати дисертації; 2 – апробаційного характеру; 13 – додатково відображають наукові результати дисертації; отримано патент на корисну модель України (№ 135300) та три

свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір (№ 94004, № 95218 та № 95219).

Розгорнуту та ґрунтовну апробацію результатів дисертаційної роботи провела В.Ю. Богуславська на наукових та науково-практичних конференціях національного та міжнародного рівнів. Основні положення оприлюднено на Міжнародних і Всеукраїнських науково-практичних конференціях у Львові, Івано-Франківську, Чернівцях, Дніпрі, Житомирі. Напрям статей авторки, в яких відображені основні положення, за змістом і обсягом повністю відображають основні положення та результати дисертаційного дослідження, надають науково-методичне обґрунтування теоретичній підготовці у циклічних видах спорту та підготовці фахівців сфери фізичної культури і спорту.

Використаний комплекс методів є відповідним проблематиці дослідження та сучасним вимогам до кваліфікаційних робіт рівня дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук з фізичного виховання та спорту зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт».

Наукова новизна отриманих результатів. Оцінюючи найважливіші здобутки дисертаційного дослідження здобувачки, варто вказати на ті результати, що мають вагому наукову новизну роботи.

Важливим є те, що уперше обґрунтовано структуру та зміст системи теоретичної підготовки спортсменів на різних етапах багаторічного удосконалення в циклічних видах спорту, що представлена на парадигмальному, концептуальному та операційному рівнях. Також, уперше визначено закономірності теоретичної підготовки спортсменів у циклічних видах спорту (неспецифічність навчання; єдність розумового та фізичного розвитку; перенесення знань; залежність змісту теоретичної підготовки від потреб та цілей виду або групи видів спорту; залежність ефективності теоретичної підготовки від матеріально-технічних умов спортивних закладів). Крім цього, вперше сформульовано принципи теоретичної підготовки у циклічних видах спорту, що є наслідком урахування специфіки структури та змісту тренувальної та змагальної діяльності: єдності теоретичної підготовленості суб'єктів системи підготовки; когнітивної відповідності оволодіння знаннями з теоретичної

підготовки; ресурсності теоретичної підготовки; технологічності теоретичної підготовки; уніфікації теоретичної підготовки. Новим є обґрунтування функції конкретизації, стандартизації, організації, професійної орієнтації та самовдосконалення спортсмена, отримані у процесі наукового обговорення теоретичної підготовки в циклічних видах спорту. 5. Уперше визначено шляхи імплементації теоретичної підготовки в циклічних видах спорту у систему підготовки фахівців сфери фізичної культури і спорту, які містяться у теоретичних і практичних матеріалах щодо використання авторських інтерактивних засобів теоретичної підготовки на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти та концептуальних положень теоретичної підготовки в циклічних видах спорту на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

У свою чергу, здобувачкою вдосконалено: зміст реалізаційних положень теоретичної підготовки в спорті шляхом специфікації засобів і методів відповідно до особливостей структури та змісту змагальної та тренувальної діяльності в циклічних видах спорту; вимоги до системи знань спортсменів, яка є основою змісту теоретичної підготовки в циклічних видах спорту (спортивних дисциплінах); номенклатуру засобів теоретичної підготовки у реалізації нормативних положень навчально-тренувального процесу на різних етапах підготовки спортсменів у циклічних видах спорту.

Подальшого розвитку набули відомості про значення теоретичної підготовки у спорті як чинника соціалізації спортсмена та опосередкованого чинника досягнення результатів у тренувальній та змагальній діяльності в циклічних видах спорту.

Практичне значення дисертаційної роботи у формуванні навчального матеріалу, об'єднанні в змістові модулі професійно-орієнтованої інформації та визначенні шляхів імплементації наукових даних із теоретичної підготовки спортсменів у циклічних видах спорту в підготовку майбутніх фахівців зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» у закладах вищої освіти, перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів сфери фізичної культури та спорту; алгоритмізації оволодіння спеціальними знаннями та створенні технології теоретичної підготовки в циклічних видах спорту на етапі початкової

підготовки та на етапі попередньої базової підготовки з використанням сучасних інтерактивних засобів; використанні результатів дослідження в теоретичній підготовці спортсменів у циклічних видах спорту на різних етапах багаторічної підготовки, що передбачає вдосконалення структури та змісту навчальних програм для ДЮСШ з циклічних видів спорту та надання практичних рекомендацій для діяльності національних федерацій із циклічних видів спорту; розробленні сайту, на якому представлені інтерактивні засоби теоретичної підготовки для етапів початкової та попередньої базової підготовки.

Важливо відмітити, що впроваджені в практику роботи профільних установ і рекомендовані для подальшого застосування, розроблені В.Ю. Богуславською науково-методичні матеріали з теоретичної підготовки в циклічних видах спорту та програми удосконалення теоретичної підготовленості веслувальників на етапах початкової та попередньої базової підготовки з використанням авторських інтерактивних засобів теоретичної підготовки із застосуванням ігрового та змагального методів.

Особистий внесок здобувачки полягає в постановці проблеми, характеристиці системи теоретичної підготовки на різних етапах багаторічного спортивного вдосконалення в циклічних видах спорту, підготовці та проведенні теоретичних та емпіричних досліджень, обґрунтуванні структури та змісту системи теоретичної підготовки спортсменів на різних етапах багаторічного удосконалення в циклічних видах спорту, аналізі й узагальненні отриманих результатів, формулюванні висновків та оформленні тексту дисертації.

У публікаціях, виконаних у співавторстві, авторці належать формулювання дефініцій стосовно циклічних видів спорту, визначення проблеми відсутності належного науково-методичного забезпечення теоретичної підготовки, постановка мети та завдань дослідження, обґрунтування методологічного апарату, аналіз і систематизація наукової інформації, накопичення та узагальнення емпіричних даних, інтерпретація й оформлення результатів наукового дослідження, формулювання висновків.

Оцінка змісту дисертації, її основних положень та ідентичності змісту автореферату. Аналіз дисертаційної роботи засвідчує, що В.Ю. Богуславською

викоростано оригінальний принцип структуризації наукового матеріалу, що дозволив охопити всі сторони проведених досліджень, результати яких логічно викладені на 520 сторінках тексту, з них 379 – основного тексту. Робота містить 37 таблиць та 71 рисунок. Джерелознавче підґрунтя дослідження сформовано на працях авторів, котрі вивчали проблеми теоретичної підготовки у циклічних видах спорту та підготовки фахівців сфери фізичної культури і спорту.

Структура дисертації, яка складається з анотації, списку публікацій здобувачки за темою дисертації, переліку умовних позначень, вступу, семи розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, є обґрунтованою, а її складові тісно взаємопов'язані й ілюструють окремі важливі моменти проведеного дослідження. Обґрунтовуючи власні напрями наукового пошуку, дисертантка спирається на аналіз наявних науково-педагогічних здобутків, опрацювавши значну кількість джерел (737 найменувань), з яких 55 – латиницею.

Автореферат відповідає змісту дисертації і розкриває основні положення дисертації. Матеріали кандидатської роботи у тексті докторської дисертації не використано.

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, вказано на зв'язок роботи з науковими планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, основні методологічні засади дослідження; розкрито наукову новизну та практичну значущість одержаних результатів, означено особистий внесок здобувачки в опублікованих у співавторстві наукових працях; подано інформацію про апробацію та впровадження результатів дослідження, окреслено його етапи та наведено дані про кількість публікацій авторки за темою дисертації.

У першому розділі **«Теоретична підготовка спортсменів – компонент діяльності у сфері фізичної культури і спорту»** розкрито й конкретизовано об'єкт дослідження. Зокрема, зауважено на методологічному базисі, що ґрунтується на системному підході та спирається на фундаментальні положення загальної теорії підготовки спортсменів, і циклічних видів спорту, зокрема.

Для більш повної характеристики розглянутих питань були вивчені фундаментальні роботи, в яких відображено сучасні знання з теорії та методики спортивної підготовки, біомеханіки, біохімії, генетики, медицини, морфології, психології, педагогіки, фізіології. Вказано на відсутність належного науково-методичного обґрунтування структури і змісту теоретичної підготовки; критеріїв контролю за її рівнем на різних етапах багаторічного спортивного удосконалення; інформації щодо впливу методів та засобів теоретичної підготовки на теоретичну підготовленість спортсменів, які спеціалізуються у ЦВС.

Зауважено на невідповідності освіти запитам сучасного суспільства до підготовки фахівців. Особливого значення в світлі нових завдань набула, за свідченням авторки, розробка ефективних шляхів інформаційних технологій нової парадигми освіти у фізичній культурі і спорті. Сфера таких досліджень досить різноманітна і отримала висвітлення в ряді наукових напрямків, що дозволили виявити протиріччя між потребою інтенсивного впровадження ІТ у систему освіти з фізичної культури і спорту та недостатнім забезпеченням ними процесу навчання; відсутністю відповідного змістового наповнення навчальних дисциплін ЗВО та технологій навчання, які сприятимуть підвищенню їхнього рівня теоретичної підготовленості з ЦВС.

Проведений аналіз та узагальнення науково-методичної літератури дозволив В.Ю. Богуславській наголосити на невирішених питаннях і виділити найважливіші слушні напрямки подальших досліджень.

У другому розділі роботи «**Методи та організація дослідження**» розкрито методологію дослідження та конкретизовано використання сукупності методів дослідження відповідно до мети, завдань, об'єкта та предмета дослідження, обґрунтовано доцільність їх застосування, подано відомості про контингент обстежених та етапи дослідження.

Під час виконання дисертаційного дослідження застосовані прийнятні методи теоретичного (аналіз, порівняння, індукція, дедукція, систематизація та узагальнення) та емпіричного (соціологічні методи (опитування), аналіз документальних матеріалів (нормативно-правові акти, навчальні програми у

різних ЦВС та спортивних дисциплінах – таких, як легка атлетика (бігові види і ходьба), плавання, веслування академічне та на байдарках і каное, лижні гонки), педагогічне спостереження, педагогічне тестування, педагогічний експеримент, методи математичної статистики) рівнів дослідження.

Третій розділ **«Характеристика вимог до теоретичної підготовки спортсменів у циклічних видах спорту»** підтверджує вихідну гіпотезу щодо необхідності формування системи спеціальних знань спортсменів для подальшої якісної реалізації інших сторін підготовки спортсменів, який присвячено обґрунтуванню вибору репрезентативних видів спорту.

У ході аналізу першорядного значення для вирішення поставлених дисертанткою завдань, мали дослідження, безпосередньо спрямовані вимогам до теоретичної підготовки спортсменів у ЦВС. Сфера досліджень якої, досить різноманітна, й отримала висвітлення в ряді наукових напрямків у легкій атлетиці, плаванні, веслуванні академічному та на байдарках і каное, лижних гонках. Вищезгадані дослідження, незважаючи на відмінність підходів, за твердженням авторки, становлять інтерес, перш за все в плані використовуваних методів. Також подана узагальнена характеристика вимог до теоретичної підготовки спортсменів у циклічних видах спорту.

Не можна не помітити, що при уявній багатоаспектності і обсягу досліджень ще багато властивостей і механізмів теоретичного забезпечення, як підкреслює здобувачка, недостатньо пізнані. Так, запропоновані однакові блоки інформації з теоретичної підготовки легкоатлетів різної кваліфікації, хоча у навчальній програмі відсутні кількісні критерії річних обсягів навчально-тренувального навантаження з теоретичної підготовки на всіх етапах підготовки спортсменів, а також немає даних щодо форми проведення навчально-тренувальних занять та критеріїв контролю за теоретичною підготовленістю легкоатлетів.

Зупиняється В.Ю. Богуславська й на наступних фактах нерівномірності представлення програмного матеріалу на різних етапах підготовки плавців, де не вказані заплановані обсяги навантаження з теоретичної підготовки в річному макроциклі та теми занять. Отримані дисертанткою відомості, вказали на

відсутність даних щодо форм контролю та критеріїв оцінювання теоретичної підготовленості юних плавців. У цьому контексті спостерігається також ототожнення понять теоретичної та інтелектуальної підготовки.

У даному розділі авторка вказує на те, що частка теоретичної підготовки у системі багаторічного вдосконалення веслувальників зменшується від етапу до етапу, а представлений часовий розподіл навантаження унеможлиблює її ефективно засвоєння спортсменами. Віддаючи належне тому, що було зроблено попередниками, дисертантка відносить до недоліків планування категорій та блоків інформації та їх розподіл не за окремими роками навчання, а у цілому на етап підготовки. Крім того, констатує відсутність інформації щодо форми проведення заліку, його змісту, а також критеріїв оцінювання рівня теоретичної підготовленості веслярів.

Авторкою дисертації у **четвертому розділі «Ставлення фахівців до теоретичної підготовки в багаторічному вдосконаленні спортсменів у циклічних видах спорту»** для з'ясування актуальних питань теоретичної підготовки у ЦВС на різних етапах багаторічного спортивного вдосконалення проведено соціологічне опитування шляхом анкетування фахівців (кваліфікованих спортсменів (ЗМС, МСМК, МС, КМС), тренерів-викладачів з ЦВС та науково-педагогічних працівників, які готують майбутніх тренерів з ЦВС), які безпосередньо працюють зі спортсменами високої кваліфікації. Для висвітлення основних результатів анкетування, які враховувалися при подальшому науково-методологічному обґрунтуванні системи теоретичної підготовки в циклічних видах спорту, авторкою обрано шлях послідовного обговорення отриманих результатів.

Визначено потребу спортсменів та тренерів-викладачів у поглибленні власних теоретичних знань з обраного виду спорту, розподіл навантаження з теоретичної підготовки на різних етапах спортивного вдосконалення, пріоритетність інформаційних джерел у забезпеченні їх інформацією, доцільність застосування різних засобів та методів теоретичної підготовки на різних етапах багаторічного спортивного вдосконалення, значущості розділів та

окремих тем з теоретичної підготовки, ефективність форм організації занять та контролю за рівнем теоретичної підготовленості спортсменів.

Встановлено, які навчальні дисципліни сприяють формуванню спеціальних (професійних) компетентностей фахівця зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» стосовно теоретичної підготовки в спорті, в межах яких дисциплін слід розглядати питання, що стосуються теоретичної підготовки спортсменів, який відсоток годин від загального обсягу навчальної дисципліни слід приділяти на формування вміння майбутніх тренерів передавати теоретичні знання спортсменам, які засоби та методи теоретичної підготовки будуть найефективнішими у підготовці майбутніх тренерів на різних рівнях вищої освіти.

Засвідчено необхідність у використанні новітніх інформаційних технологій на всіх етапах підготовки стосовно доцільності застосування різних засобів теоретичної підготовки у процесі багаторічного спортивного удосконалення.

П'ятий розділ **«Науково-методологічне обґрунтування системи теоретичної підготовки в циклічних видах спорту»** присвячений обґрунтуванню концептуальних положень теоретичної підготовки в циклічних видах спорту в системі підготовки спортсменів та підготовці і підвищенні кваліфікації кадрів сфери фізичної культури і спорту. На наше переконання, її графічне узагальнення достатньо зрозуміле, з внесенням нових елементів, відтворює загальну логіку побудови системи підготовки спортсменів, що складається з трьох рівнів наукових знань: парадигмального, концептуального, операційного.

Обґрунтована в роботі концепція є системою поглядів на навчально-тренувальний процес із притаманними йому особливостями з передачі та утворення специфічних знань на усіх етапах багаторічного вдосконалення спортсменів ЦВС. Вважаємо за позитивним, теоретико-методологічне підґрунтя авторських концептуальних положень теоретичної підготовки в ЦВС, котрі знайшли свою реалізацію у відповідній системі, у якій результат визначається

неоднозначною за кількістю та якістю сукупністю характеристик, що постійно зазнають модифікацій та оновлення.

У розділі задекларовано, що теоретична підготовка в ЦВС являє собою процес формування у суб'єктів теоретичної підготовки проблемно-орієнтованих знань та компетентностей, щодо спортивної діяльності у групі видів спорту, детермінованої багаторазовим повторенням циклічних рухів та відносно стандартними умовами розв'язання змагальних завдань.

Засвідчено, що наявні наукові дані не містять інформації щодо специфікації структури та змісту засобів та методів теоретичної підготовки в напрямку окремих груп видів спорту, зокрема ЦВС. Авторка зупиняється на перевірці ефективності використання засобів теоретичної підготовки, і доводить епізодичність застосування на окремих етапах багаторічної підготовки, в окремих видах спорту та окремих блоків змістового наповнення.

Висвітлений В.Ю. Богуславською фактаж щодо ефективності впровадження засобів теоретичної підготовки в спорті у науково-методичній літературі, вказав на їх використання у швидко-силових, ігрових, складнокоординаційних видах спорту та єдиноборствах. Попри всю важливість цих робіт, вони не вичерпують багатьох проблем, значення яких підвищилися останнім часом, у зв'язку з тим, що даних стосовно розробки та впровадження засобів теоретичної підготовки для ЦВС у наявних джерелах не знайдено.

Шостий розділ **«Структура, зміст та ефективність авторських програм удосконалення теоретичної підготовки в циклічних видах спорту (на прикладі веслування на байдарках і каное)»** є логічним продовженням попереднього розділу. У ньому проведено поглиблений пошук, теоретичне та методичне обґрунтування основних засобів і методів контролю, що рекомендовані для використання у підготовці команд. Розроблено структуру та зміст авторських програм із теоретичної підготовки спортсменів, які спеціалізуються з ЦВС на різних етапах багаторічного спортивного вдосконалення з урахуванням фундаментальних наукових положень загальної теорії підготовки спортсменів та думок тренерів-викладачів. Виявлено існування відмінностей впливу на рівень теоретичної підготовленості спортсменів на

етапах ПП і ПБП тренувань із застосуванням ігрових засобів теоретичної підготовки і тренувань із застосовуванням лише засобів, передбачених навчальною програмою.

За більшістю розділів знань спортсменів, у процесі теоретичної підготовки, в яких використовувалися лише засоби, рекомендовані навчальною програмою, не встановлено статистично вірогідного зростання рівня освіченості веслувальників, хоча зареєстровано статистично вірогідне підвищення загального рівня теоретичної підготовленості спортсменів. Дисертанткою доведено ефективність навчально-тренувальних занять із застосовуванням авторських інтерактивних засобів теоретичної підготовки за допомогою ігрового та змагального методів.

Авторкою окреслені вимоги щодо диференціації засобів та методів контролю за їх значущістю. Привертає увагу різноманітність, обґрунтованість виявлених закономірностей, функцій, принципів та кількість опрацьованого матеріалу.

Концептуальні положення теоретичної підготовки в циклічних видах спорту імплементовано до системи підготовки спортсменів у ЦВС, системи підготовки кадрів зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» та підвищення кваліфікації тренерів-викладачів, що підтверджено актами впровадження.

Сукупність засобів теоретичної підготовки здійснене за різними групами показників, за допомогою емпіричного вивчення, вказало на їх надійність та інформативність.

Сьомий розділ «**Аналіз та узагальнення результатів дослідження**» побудовано за загальноприйнятою структурою та змістом. Виявлено та сформульовано наукові положення трьох рівнів новизни (уперше, удосконалено, набули подальшого розвитку).

Загальні висновки відповідають поставленим завданням і в повній мірі їх вирішують. Викладені конкретно і стисло.

Загалом дисертаційне дослідження В.Ю. Богуславської за темою: «Теоретична підготовка спортсменів у системі багаторічного вдосконалення в

циклічних видах спорту» написана сучасною українською мовою, науковим стилем з адекватним застосуванням термінів і понять.

Робота є цілісною і характеризується тематичною повнотою та розкриттям головної наукової ідеї автора. Подані авторкою наукові та практичні положення логічно викладені та загалом достатньо обґрунтовані.

Наведені ідеї та розробки, що належать співавторам чи іншим авторам та критичний аналіз наукових поглядів мають посилання на відповідні джерела.

Автореферат розкриває основний зміст виконаного дослідження і отриманих результатів, висвітлених у дисертаційній роботі.

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, зазначаємо, що вона не позбавлена окремих недоліків, які мають різний ступінь принциповості. Вважаємо за необхідне звернути увагу на зауваження й окремі моменти в роботі, які вимагають уточнення:

1. У межах формулювання четвертого завдання дослідження необхідно пояснити, яким чином відбувалося інформаційне наповнення теоретичної підготовки в циклічних видах спорту, які конкретні шляхи застосовано щодо його врахування в системі підготовки спортсменів.

2. Вважаємо, що підрозділ 3.1 «Обґрунтування вибору репрезентативних видів спорту» бажано розширити.

3. У розділі 3, стор. 119 наводиться опис змісту теоретичної підготовки на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей, але в таблиці 3.3 він відсутній.

4. На наш погляд, 4 розділ перевантажено графічним матеріалом, який вартувало перенести у додатки.

5. У тлумачному словнику-довіднику і двох Свідоцтвах про реєстрацію авторського права на твір здобувачці належить формулювання дефініцій стосовно циклічних видів спорту, які розглядаються як засоби, що дозволяють сформулювати критерії відмінності одного об'єкта від іншого. Безперечно, що означені дефініції є вагомою частиною понятійного інструментарію, які б значно підсилили дисертаційну роботу та сприяли формальній визначеності.

У порядку дискусії варто отримати відповіді на такі запитання:

1. Що слугувало причиною впровадження авторських інтерактивних засобів теоретичної підготовки веслувальників на байдарках і каное саме на етапах початкової та попередньої базової підготовки?

2. Потребує пояснення, у зв'язку з чим порівняльний аналіз змістового наповнення чинної та авторських програм у частині теоретичної підготовки у веслуванні на байдарках і каное здійснено на етапі початкової та попередньої базової підготовки, а інші етапи лишилися поза увагою.

У цілому, зазначені зауваження не зменшують теоретико-практичного значення отриманих результатів дисертаційної роботи.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам. Все вищезазначене дозволяє вважати, що за змістом, актуальністю, науковою новизною, рівнем застосування методичних підходів, обсягом проведених досліджень дисертаційна робота за темою «Теоретична підготовка спортсменів у системі багаторічного вдосконалення в циклічних видах спорту», відповідає вимогам п. 10 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (зі змінами, внесеними з постанови Кабінету Міністрів України №656 від 19.08.2015 р., № 1159 від 30.12.2015 р. і № 567 від 27.07.2016 р.), а її автор – Вікторія Юрїївна Богуславська заслуговує присудження наукового ступеня доктора наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.01 – олімпійський і професійний спорт.

Офіційний опонент:

доктор наук з фізичного виховання і спорту,
професор, професор кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту
Запорізького національного університету

В.О. Тищенко

Підпис В.О. Тищенко засвідчую
Вчений секретар
Запорізького національного університету
кандидат філологічних наук, доцент

О.А. Проценко